EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 26.11.2024
COM(2024) 720 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY,

kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Lotyšska

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY,

kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Lotyšska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 121 této smlouvy,

s ohledem na nařízení (EU) 2024/1263, a zejména na článek 17 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

vzhledem k těmto důvodům:

OBECNÁ VÝCHODISKA

Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost reformovaný rámec EU pro správu ekonomických záležitostí. Základními prvky reformovaného rámce EU pro správu ekonomických záležitostí jsou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu[1] spolu s pozměněným nařízením (ES) č. 1467/97 o postupu při nadměrném schodku[2] a pozměněnou směrnicí Rady 2011/85/EU o rozpočtových rámcích členských států[3]. Cílem rámce je zajistit udržitelnost veřejného dluhu a udržitelný a inkluzivní růst prostřednictvím reforem a investic. Prosazuje odpovědnost členských států, zaměřuje se na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání pravidel.

Ústředním bodem nového rámce správy ekonomických záležitostí jsou národní střednědobé fiskálně-strukturální plány, které členské státy předkládají Radě a Komisi. Tyto plány mají plnit dva cíle: i) zajistit, aby byl do konce období korekce veřejný dluh uveden na věrohodně sestupnou trajektorii nebo zůstal na obezřetné úrovni a aby byl schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížen pod referenční hodnotu 3 % HDP a pod touto hodnotou setrval, a ii) zajistit realizaci reforem a investic, které reagují na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a řeší společné priority EU. Za tímto účelem má každý plán obsahovat střednědobý závazek týkající se dráhy čistých výdajů[4], jež účinně stanoví rozpočtové omezení po dobu trvání plánu, který se vztahuje na období čtyř nebo pěti let (v závislosti na řádné délce volebního období v členském státě). Kromě toho má plán vysvětlit, jakým způsobem členský stát zajistí realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci

---

1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 Nařízení Rady (EU) 2024/1264 ze dne 29. dubna 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

3 Směrnice Rady (EU) 2024/1265 ze dne 29. dubna 2024, kterou se mění směrnice 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

4 Čisté výdaje ve smyslu článku 2 nařízení (EU) 2024/1263, tj. veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

evropského semestru, zejména v doporučeních pro danou zemi (včetně případných doporučení v souvislosti s postupem při makroekonomické nerovnováze), a jakým způsobem bude členský stát řešit společné priority Unie. Období fiskální korekce představuje období čtyř let, které může být prodlouženo až o tři roky, pokud se členský stát zaváže provést soubor relevantních reforem a investic, který splňuje kritéria stanovená v nařízení (EU) 2024/1263.

Po předložení plánu Komise posoudí, zda plán splňuje požadavky nařízení (EU) 2024/1263.

Na doporučení Komise poté Rada přijme doporučení, kterým stanoví dráhu čistých výdajů dotčeného členského státu a v příslušném případě schválí soubor reformních a investičních závazků, které jsou podkladem pro prodloužení období fiskální korekce.

PŘIPOMÍNKY K NÁRODNÍMU STŘEDNĚDOBÉMU FISKÁLNĚ-STRUKTURÁLNÍMU PLÁNU LOTYŠSKA

Dne 15. října 2024 předložilo Lotyšsko Radě a Komisi svůj národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Plán byl předložen po prodloužení lhůty stanovené v článku 36 nařízení (EU) 2024/1263, které bylo dohodnuto s Komisí s ohledem na důvody předložené Lotyšskem.

Postup před předložením plánu

Před předložením plánu požádalo Lotyšsko o technické informace[5], které Komise poskytla dne 21. června 2024 a zveřejnila dne 15. října 2024[6]. Technické informace uvádějí, jaká úroveň primárního strukturálního salda v roce 2028 je nezbytná k zajištění toho, aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu udržel pod 3 % HDP a aby veřejný dluh ve střednědobém horizontu zůstal pod 60 % HDP, a to i za předpokladu, že po čtyřletém období korekce nebudou přijata žádná další rozpočtová opatření. Střednědobý horizont je definován jako období deseti let po skončení období korekce. Technické informace byly vypracovány a předány členským státům ve dvou scénářích: scénáři, který zahrnuje soulad s ochranným opatřením pro odolnost schodku[7] v souladu s čl. 9 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1263, a scénáři bez tohoto ochranného opatření. Technické informace pro Lotyšsko stanoví, že s cílem dodržet v průběhu čtyřletého období korekce příslušná fiskální pravidla a na základě předpokladů Komise by primární strukturální saldo mělo na konci období korekce (2028; scénář bez ochranného opatření pro odolnost schodku) činit alespoň –1,3 % HDP, jak je uvedeno v následující tabulce. Pro informaci je uvedeno, že při zohlednění ochranného opatření pro odolnost schodku by primární strukturální saldo mělo na konci období korekce (2028) činit alespoň –0,1 % HDP. Pro Lotyšsko, které je způsobilé obdržet technické informace, však ochranné opatření pro odolnost schodku není požadováno.

---

5 Předběžné pokyny předané členským státům a Hospodářskému a finančnímu výboru zahrnují technické informace i) bez prodloužení období korekce i s ním (na čtyři roky a na sedm let) a ii) s ochranným opatřením pro odolnost schodku i bez něj. Zahrnují rovněž hlavní výchozí podmínky a výchozí předpoklady, které Komise použila ve svém rámci pro střednědobé projekce veřejného dluhu. Referenční trajektorie byla vypočtena na základě metodiky popsané v *Monitoru udržitelnosti dluhu 2023* vypracovaném Komisí (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychází z prognózy Evropské komise z jara 2024 a jejího střednědobého prodloužení do roku 2033, přičemž dlouhodobý růst HDP a náklady na stárnutí obyvatelstva jsou v souladu se *Zprávou o stárnutí obyvatelstva z roku 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) vypracovanou společně Komisí a Radou.

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#latvia

7 Ochranné opatření pro odolnost schodku stanovené v článku 8 nařízení (EU) 2024/1263 stanoví, že roční zlepšení primárního strukturálního salda činí 0,4 procentního bodu HDP (nebo v případě prodloužení období korekce 0,25 procentního bodu HDP), dokud se strukturální schodek nesníží pod 1,5 % HDP.

Tabulka 1: Technické informace, které Komise poskytla Lotyšsku

Poslední rok období korekce	2028
Minimální výše primárního strukturálního salda (v % HDP), scénář bez ochranného opatření pro odolnost schodku	–1,3
Pouze pro informaci: Minimální výše primárního strukturálního salda (v % HDP), scénář s ochranným opatřením pro odolnost schodku	–0,1

Zdroj: výpočty Komise.

V souladu s článkem 12 nařízení (EU) 2024/1263 vedly Lotyšsko a Komise v září 2024 technický dialog. Dialog se zaměřoval na dráhu čistých výdajů, kterou Lotyšsko plánuje, a související předpoklady (zejména potenciální produkt a úrokové sazby), jakož i na plánované provádění reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a řešících společné priority Unie v oblasti spravedlivé ekologické a digitální transformace, sociální a hospodářské odolnosti, energetické bezpečnosti a budování obranných kapacit.

V září 2024 Lotyšsko v souladu s čl. 11 odst. 3 a čl. 36 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2024/1263 podle informací, které poskytlo ve svém plánu, oznámilo, že vedlo konzultace se sociálními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami, včetně Sdružení organizací zaměstnavatelů, Konfederace svobodných odborových svazů a Sdružení místních a regionálních samospráv. Podle informací, které Lotyšsko poskytlo ve svém plánu, se jednání soustředilo na to, jak Lotyšsko plánuje řešit doporučení pro svoji zemi a společné priority EU, se zvláštním důrazem na daňovou politiku, vzdělávání a zdravotní péči.

V červnu 2024 Rada pro fiskální kázeň (lotyšská nezávislá fiskální instituce) schválila makroekonomickou prognózu, z níž vychází střednědobý rozpočtový rámec na období 2024–2028, a uznala, že makroekonomická prognóza předložená ministerstvem financí je celkově obezřetná a odráží aktuální hospodářský vývoj. V říjnu vydala Rada pro fiskální kázeň stanovisko ke střednědobému rozpočtovému rámci na období 2025–2028, k rozpočtu na rok 2025 a ke střednědobému fiskálně-strukturálnímu plánu. Dospěla k závěru, že ačkoli pro fiskální prognózy na rok 2024 a přípravu rozpočtu na rok 2025 byly použity aktuální vnitrostátní fiskální údaje, makroekonomická prognóza schválená v červnu tohoto roku nebyla revidována, a proto nezohlednila výsledek revize referenčních hodnot a nejnovější ekonomické trendy. Rada pro fiskální kázeň zároveň uznala, že fiskální trajektorie střednědobého fiskálně-strukturálního plánu je v souladu s podmínkami nařízení (EU) 2024/1263 (technické informace Komise).

Další související postupy

Dne 15. října předložilo Lotyšsko svůj návrh rozpočtového plánu na rok 2025. Komise přijala stanovisko k tomuto návrhu rozpočtového plánu dne [26. listopadu 2024][8].

Dne 21. října 2024 vydala Rada Lotyšsku v rámci evropského semestru řadu doporučení[9].

SHRNUTÍ PLÁNU A JEHO POSOUZENÍ KOMISÍ

V souladu s článkem 16 nařízení (EU) 2024/1263 posoudila Komise plán takto:

Souvislosti: makroekonomická a fiskální situace a výhled

[8] Stanovisko Komise k návrhu rozpočtového plánu Lotyšska, 26.11.2024, C(2024)9060 final.

[9] Doporučení Rady k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Lotyšska, dosud nezveřejněno.

Ekonomická aktivita v Lotyšsku v roce 2023 vzrostla o 1,7 % v důsledku investic a veřejných výdajů. Podle prognózy Evropské komise z podzimu 2024 se očekává, že v roce 2024 bude ekonomika stagnovat v důsledku slabé soukromé spotřeby a investic a navzdory silné veřejné spotřebě. V roce 2025 by se měl reálný HDP zvýšit o 1 % a v roce 2026 o 2,1 %, neboť se očekává oživení spotřeby a investic. V roce 2026 se rovněž očekává nárůst vývozu. V horizontu prognózy (tj. 2024–2026) se očekává, že růst potenciálního HDP v Lotyšsku se po poklesu v roce 2024 zvýší v roce 2026 na 1,5 %. Míra nezaměstnanosti v roce 2023 činila 6,6 % a podle prognózy Komise dosáhne v roce 2024 hodnoty 6,7 %, v roce 2025 hodnoty 6,7 % a v roce 2026 hodnoty 6,5 %. Předpokládá se, že inflace (deflátor HDP) klesne z 9,1 % v roce 2023 na 1,2 % v roce 2024 a v roce 2025 dosáhne 2,2 % a v roce 2026 rovněž 2,2 %.

Pokud jde o fiskální vývoj, schodek veřejných financí Lotyšska v roce 2023 činil 2,4 % HDP. Prognóza Evropské komise z podzimu 2024 očekává, že v roce 2024 dosáhne 2,8 % HDP, načež v roce 2025 stoupne na 3,2 % HDP a v roce 2026 při nezměněné politice zůstane na 3,2 % HDP. Prognóza Evropské komise z podzimu 2024 zahrnuje návrh rozpočtu Lotyšska na rok 2025, který vláda v říjnu předložila vnitrostátnímu parlamentu. Veřejný dluh na konci roku 2023 představoval 45,0 % HDP. Na základě prognózy Evropské komise z podzimu 2024 se předpokládá, že poměr dluhu k HDP se na konci roku 2024 zvýší na 48,1 % HDP. Na konci roku 2025 by se měl dále zvýšit na 50,3 % HDP a na konci roku 2026 na 51,6 % HDP. Fiskální prognóza Komise nezohledňuje politické závazky ve střednědobých plánech jako takové, dokud nejsou podloženy důvěryhodně oznámenými a dostatečně specifikovanými politickými opatřeními.

Dráha čistých výdajů a hlavní makroekonomické předpoklady v plánu

Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Lotyšska se vztahuje na roky 2025–2028 a zahrnuje fiskální korekci v délce čtyř let.

Plán obsahuje veškeré informace požadované v článku 13 nařízení (EU) 2024/1263. V rozporu s Pokyny pro členské státy k požadavkům na informace pro střednědobé fiskálně-strukturální plány a výroční zprávy o pokroku zveřejněnými v Úředním věstníku dne 21. června 2024 plán neobsahuje tabulky 7c a 7d. Tyto tabulky však nejsou pro posouzení lotyšského plánu zásadní.

Plán zavazuje Lotyšsko k dráze čistých výdajů uvedené v tabulce 2, která odpovídá průměrnému růstu čistých výdajů v letech 2025–2028 ve výši 4,1 %. Těmto technickým informacím (za předpokladu lineárního postupu korekce) odpovídá průměrný růst čistých výdajů během období korekce (2025–2028) o 3,7 %. Dráha čistých výdajů stanovená v plánu by měla na konci období korekce (2028) vyústit v primární strukturální saldo ve výši –1,3 % HDP. To odpovídá minimální úrovni primárního strukturálního salda v roce 2028 ve výši –1,3 % HDP, kterou uvedla Komise v technických informacích dne 21. června 2024[10]. Plán předpokládá, že růst potenciálního HDP v roce 2025 klesne na 2,1 % (z 2,2 % v roce 2024) a poté v roce 2028 na 0,9 %. Kromě toho plán předpokládá, že deflátor HDP zůstane během období korekce (2025–2028) stabilní na úrovni 2,5 %.

Tabulka 2: Dráha čistých výdajů a hlavní předpoklady v plánu Lotyšska

	2024	2025	2026	2027	2028	Průměr za dobu platnosti plánu 2025–2028

[10] Ve scénáři bez ochranného opatření pro odolnost schodku.

Růst čistých výdajů (roční, v %)	9,1	5,9	3,6	3,4	3,3	4,1
Růst čistých výdajů (kumulativní, vůči zákl. roku 2023, v %)	9,1	15,5	19,7	23,8	27,9	nepoužije se
Růst potenciálního HDP (v %)	2,2	2,1	1,2	0,9	0,9	1,3
Inflace (růst deflátoru HDP) (v %)	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Lotyšska a výpočty Komise.

Dopady závazků plánu týkajících se čistých výdajů na veřejný dluh

Pokud by se naplnila dráha čistých výdajů stanovená v plánu a výchozí předpoklady, veřejný dluh by podle plánu postupně vzrostl ze 45,8 % v roce 2024 na 50,8 % HDP na konci období korekce (2028), jak je uvedeno v následující tabulce. Po skončení období korekce by se měl podle plánu poměr dluhu k HDP ve střednědobém horizontu (tj. do roku 2038) postupně zvyšovat a v roce 2038 by měl dosáhnout 59,9 % HDP.

Tabulka 3: Vývoj veřejného dluhu a salda veřejných financí v plánu Lotyšska

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Veřejný dluh (v % HDP)	43,6	45,8	47,5	48,5	49,7	50,8	59,9
Saldo veřejných financí (v % HDP)	–2,2	–2,6	–2,9	–2,9	–2,9	–2,9	–2,9

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Lotyšska.

Podle plánu se tedy ve střednědobém horizontu veřejný dluh udrží pod referenční hodnotou 60 % HDP uvedenou ve Smlouvě. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tedy dráha čistých výdajů předložená v plánu v souladu s požadavkem na dluh stanoveným v čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

Dopady závazků plánu týkajících se čistých výdajů na saldo veřejných financí

Na základě dráhy čistých výdajů a předpokladů v plánu by schodek veřejných financí zůstal v období korekce na úrovni 2,9 % HDP ročně. Podle plánu tedy saldo veřejných financí na konci období korekce (2028) nepřekročí referenční hodnotu 3 % HDP. Kromě toho schodek veřejných financí v průběhu deseti let po období korekce (tj. do roku 2038) nepřekročí 3 % HDP, ale zůstane těsně pod referenční hodnotou schodku. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tudíž dráha čistých výdajů předložená v plánu v souladu s požadavkem na schodek stanoveným v čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

Makroekonomické předpoklady plánu

Plán vychází ze souboru předpokladů, který se liší od předpokladů Komise, jež byly Lotyšsku předány dne 21. června 2024. Konkrétně plán používá odlišné předpoklady pro šest proměnných, a to pro výchozí bod (primární strukturální saldo, růst potenciálního HDP, růst

skutečného HDP, nominální implicitní úrokovou sazbu z dluhu, vnitřní dynamiku dluhu a růst deflátoru HDP). Tyto odlišnosti je třeba pečlivě posoudit, zejména vzhledem k tomu, že průměrný růst čistých výdajů v plánu je vyšší než hodnota vyplývající z technických informací.

Níže jsou uvedeny odlišnosti s největším dopadem na průměrný růst čistých výdajů spolu s posouzením každé odlišnosti samostatně.

Plán předpokládá počáteční primární strukturální rozpočtové saldo ve výši –0,8 % HDP v roce 2024, což je o 0,6 p. b. více než primární strukturální saldo ve výši –1,4 % HDP předpokládané v technických informacích z 21. června 2024 a o 0,7 p. b. více ve srovnání s prognózou Evropské komise z podzimu 2024. To přispívá k vyššímu průměrnému růstu čistých výdajů během období korekce ve srovnání s předpoklady Komise.

Lepší fiskální situace v roce 2024 odráží tyto předpoklady plánu:

nižší celkový schodek. Předpoklady plánu týkající se aktualizovaných rozpočtových výdajů a vyšších nedaňových příjmů jsou v souladu s prognózou Evropské komise z podzimu 2024, zatímco předpoklady týkající se daňových příjmů v roce 2024 se zdají být optimistické,

horší cyklická pozice ekonomiky. Předpoklad plánu ohledně vyššího růstu potenciálního HDP v roce 2024 není v souladu se společným rámcem analýzy udržitelnosti dluhu, zatímco revize růstu skutečného HDP v roce 2024 směrem dolů a předpoklady ohledně růstu reálného a potenciálního produktu od roku 2025 jsou s tímto rámcem v souladu,

vyšší úrokové platby. Předpoklady plánu týkající se vyšší nominální implicitní úrokové sazby vycházejí z novějšího posouzení ze strany vnitrostátních orgánů a jsou v souladu s prognózou Evropské komise z podzimu 2024.

Celkově jsou předpoklady v plánu týkající se zlepšení výchozího bodu v roce 2024, které nejsou řádně odůvodněny, vyváženy předpoklady v souladu se společným rámcem analýzy udržitelnosti dluhu pro rok 2025 a dále. Zbývající odlišnosti ve srovnání s předpoklady Komise nemají významný dopad na průměrný růst čistých výdajů. To znamená, že rozdíl mezi dráhou čistých výdajů v plánu a v technických informacích je opodstatněn rozdíly v předpokladech, které je možné celkově přijmout. Na základě tohoto posouzení plán splňuje požadavek čl. 13 písm. b) nařízení (EU) 2024/1263. Komise zohlední výše uvedené posouzení předpokladů plánu při budoucím posuzování souladu s dráhou čistých výdajů.

Fiskální strategie plánu

Podle orientační fiskální strategie uvedené v plánu budou závazky týkající se čistých výdajů realizovány prostřednictvím opatření na straně výdajů i diskrečních opatření na straně příjmů. Na straně příjmů zahrnují diskreční opatření revize zdanění práce od roku 2025, zejména revizi sazeb daně z příjmů fyzických osob směrem nahoru a zvýšení a horizontální uplatňování nezdanitelných příjmů. Vzhledem k tomu, že tato opatření na straně příjmů mají negativní fiskální dopad, vláda navrhla: daň z neočekávaných zisků bank od roku 2025; přesunutí 1 procentního bodu důchodových příspěvků vybíraných z příjmů z kapitálového financování do státního důchodu; jakož i další kompenzační opatření, včetně revize sazeb spotřební daně pro různé skupiny výrobků směrem nahoru a zvýšení sazeb daně pro soukromé a služební automobily. Na straně výdajů jsou diskreční opatření zvyšující výdaje věnována především posílení vnitřní a vnější bezpečnosti, včetně kapacit vnitřních bezpečnostních služeb (včetně zvýšení odměn), kybernetické bezpečnosti, nákupu munice a individuálního vybavení, jakož i vojenské podpoře Ukrajiny a podpoře ukrajinských civilistů v Lotyšsku.

Mezi opatření snižující výdaje patří omezení růstu odměn ve veřejném sektoru, snížení výdajů na zboží a služby napříč odvětvovými ministerstvy, revize výdajů obcí na platy a investice a revize výdajů podniků zařazených do sektoru vládních institucí. Specifikace politických opatření, která mají být přijata, musí být potvrzena nebo upravena a vyčíslena v ročních rozpočtech. V souvislosti s prováděním orientační fiskální strategie uvedené v plánu přetrvávají určitá rizika. Ta vyplývají z nižšího než očekávaného fiskálního dopadu některých diskrečních opatření na straně příjmů a také z rostoucích potřeb výdajů na obranu, což může vyžadovat další diskreční opatření na straně příjmů nebo omezení výdajů. Návrh rozpočtového plánu na rok 2025 upřesňuje politická opatření, jejichž prostřednictvím bude splněn závazek týkající se čistých výdajů[11].

Reformní a investiční záměry v plánu reagující na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a zaměřené na společné priority Unie

Plán popisuje politické záměry týkající se reforem a investic, jejichž cílem je reagovat na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména doporučení pro danou zemi, a řešit společné priority EU. Plán zahrnuje více než 130 reforem a investic zaměřených na společné priority EU, z nichž je více než 40 finančně podporováno z Nástroje pro oživení a odolnost a více než 50 z fondů politiky soudržnosti.

Pokud jde o společnou prioritu, jíž je spravedlivá ekologická a digitální transformace, včetně klimatických cílů stanovených v nařízení (EU) 2021/1119, zahrnuje plán rozsáhlý seznam opatření seskupených v rámci politických směrů, jako je přechod na oběhové hospodářství, vzdělávání a dovednosti, podpora investic, udržitelnost dopravy a digitální infrastruktura. Reformy a investice zahrnuté do plánu mají řešit doporučení pro danou zemi týkající se podpory přechodu na oběhové hospodářství a udržitelného hospodaření se zdroji (vydaná v roce 2024), udržitelné dopravy (vydaná v letech 2020 a 2019), investic do ekologických a digitálních dovedností (vydaná v letech 2024 a 2023), digitálních služeb a infrastruktury, a to i v regionech (vydaná v letech 2022, 2020 a 2019), jakož i zaměření hospodářské politiky v oblasti investic na výzkum a inovace na podporu ekologické a digitální transformace (vydaná v letech 2023, 2022, 2020 a 2019). Opatření na podporu priority týkající se ekologické transformace prostřednictvím podpory investic, zvyšování energetické účinnosti a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie na konečné spotřebě jsou zahrnuta ve vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu.

Pokud jde o společnou prioritu, jíž je sociální a hospodářská odolnost, včetně evropského pilíře sociálních práv, obsahuje plán rozsáhlý seznam opatření seskupených do několika oblastí politiky, jako je sociální ochrana a bezpečnost, zdravotní péče, vzdělávání a dovednosti, politika zaměstnanosti, podpora investic a dostupnost bydlení. Cílem reforem a investic zahrnutých do plánu je řešit doporučení pro danou zemi týkající se zlepšení přiměřenosti sociální ochrany, včetně důchodů, a dále dostupnosti, odolnosti, cenové dostupnosti a kvality zdravotní péče, jakož i kvality vzdělávání, zejména odborného vzdělávání a přípravy, s cílem poskytnout dovednosti potřebné pro trh práce (vydaná v letech 2024, 2023, 2022, 2020 a 2019), zlepšení účasti na trhu práce (vydaná v letech 2024, 2019 a 2020), podpory investic do inovací a přístupu k financování (vydaná v letech 2024, 2023, 2022, 2020 a 2019), jakož i zvýšení nabídky dostupného a sociálního bydlení (vydaná v roce 2019).

Pokud jde o společnou prioritu, jíž je energetická bezpečnost, plán zahrnuje soubor opatření zaměřených na snížení závislosti země na fosilních palivech, podporu energetické účinnosti, zavádění obnovitelných zdrojů energie, a především dokončení synchronizace jejího

[11] Viz stanovisko Komise k návrhu rozpočtového plánu Lotyšska, 26.11.2024, C(2024)9060 final.

elektrického systému s evropskou kontinentální sítí, přičemž tato opatření jsou podporována prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy v oblasti energetiky a Nástroje pro oživení a odolnost. Tato opatření jsou zahrnuta do politického směru týkajícího se energetiky a energetické účinnosti. Reformy a investice obsažené v plánu mají dále za cíl řešit doporučení pro danou zemi týkající se snížení závislosti na fosilních palivech a urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie (vydaná v letech 2024, 2023, 2022 a 2020), posílení energetické infrastruktury a sítí (vydaná v letech 2022 a 2019), zvýšení energetické účinnosti (vydaná v letech 2023, 2022 a 2019) a zvýšení bezpečnosti dodávek a pokračování synchronizace s elektrizační soustavou Unie (vydaná v letech 2023 a 2022).

Pokud jde o společnou prioritu, jíž jsou obranné kapacity, plán stanoví záměr vypracovat soubor opatření týkajících se vnitrostátních ozbrojených sil, který je zaměřen především na boj proti hrozbám pro zemi a na zajištění ochrany civilního obyvatelstva.

Plán kromě toho obsahuje další politická opatření nad rámec společných priorit EU. V rámci politického směru týkajícího se daňové politiky opatření řeší doporučení pro danou zemi vydaná v letech 2024, 2023, 2022 a 2019 zaměřená na rozšíření zdanění, a to snížením daňového zatížení osob s nízkými a středními příjmy, jakož i zlepšením placení daní a souladu s daňovými předpisy. V rámci politického směru týkajícího se efektivnosti veřejného sektoru plán zahrnuje opatření, která mají za cíl řešit doporučení pro danou zemi zaměřené na posílení odpovědnosti a efektivnosti veřejného sektoru vydané v roce 2019, například reformy ke zlepšení řízení státních a obecních podniků, předcházení střetu zájmů, které je zahrnuto v plánu pro oživení a odolnost. V rámci řešení doporučení pro danou zemi týkajícího se zlepšení podnikatelského prostředí vydaného v roce 2024 plán zahrnuje reformy zaměřené na identifikaci a odstranění byrokratických překážek, snížení administrativní zátěže pro rozvoj v oblasti nemovitostí, dohled nad trhem v bankovním sektoru a modernizaci rejstříku podniků s podporou plánu pro oživení a odolnost.

Plán obsahuje informace o souladu a v příslušných případech též doplňkovosti s fondy politiky soudržnosti a s plánem pro oživení a odolnost Lotyšska. V plánu jsou uvedeny příslušné odkazy na opatření obsažená v plánu pro oživení a odolnost a v programu politiky soudržnosti, jakož i odkazy na různé zdroje financování. Plán se rovněž zmiňuje o vymezení a doplňkovosti různých zdrojů financování.

Plán podává přehled potřeb Lotyšska v oblasti veřejných investic souvisejících se společnými prioritami EU. Celkové investiční potřeby odpovídají přibližně částce 15,5 miliardy EUR a pokrývají období 2025–2028. Příklady investičních potřeb, které Lotyšsko identifikovalo na podporu spravedlivé ekologické a digitální transformace v souladu s cíli v oblasti klimatu stanovenými v nařízení (EU) 2021/1119, zahrnují digitalizaci a modernizaci přístavů v Rize a Liepaji, udržitelnou dopravu, energetickou účinnost budov, výrobu elektřiny a tepla, digitalizaci veřejné správy, vodohospodářství a nakládání s odpadními vodami a obnovu znehodnocených ekosystémů v suchozemských i mořských oblastech, přičemž celkové investiční potřeby činí 6,6 miliardy EUR. Pokud jde o společnou prioritu, jíž je sociální a hospodářská odolnost, včetně evropského pilíře sociálních práv, Lotyšsko identifikovalo investiční potřeby ve výši 3,9 miliardy EUR, například na rozsáhlý multimodální průmyslový a logistický park v přístavu Riga s železničním spojením Rail Baltica, na investice do silnic, na podporu vysokoškolského vzdělávání, inovací, výzkumu a rozvoje dovedností, jakož i na zlepšení přiměřenosti sociální ochrany. Pokud jde o společnou prioritu, jíž je energetická bezpečnost, lotyšský plán identifikuje investiční potřeby ve výši 2,9 miliardy EUR, včetně například zřízení servisního terminálu pro větrné farmy na moři v přístavu Ventspils, investic do přístavů Liepaja, Salacgriva a Roja, synchronizace sítí s evropskou kontinentální elektrickou sítí, modernizace podzemního zásobníku plynu v obci Inčukalns a investic do řešení skladování ve velkokapacitních elektrárnách. Za účelem zvýšení obranných kapacit

lotyšský plán identifikuje investiční potřeby ve výši 2,2 miliardy EUR, například na obnovu a výstavbu krytů, vybudování nových středisek pro zvládání katastrof a rozvoj infrastruktury pro posílení schopnosti reakce služeb v resortu vnitra, na zvýšení námořní bezpečnosti a obranných kapacit v přístavech Riga, Liepaja a Ventspils, jakož i na soubor opatření, která mají být provedena národními ozbrojenými silami.

Závěr posouzení Komise

Celkově Komise zastává názor, že plán Lotyšska splňuje požadavky nařízení (EU) 2024/1263.

CELKOVÝ ZÁVĚR

V souladu s článkem 17 nařízení (EU) 2024/1263 by Rada měla Lotyšsku doporučit dráhu čistých výdajů stanovenou v plánu,

DOPORUČUJE LOTYŠSKU:

1. Zajistit, aby růst čistých výdajů nepřekročil maximální hodnoty stanovené v příloze I tohoto doporučení.

Rada dále vybízí Lotyšsko, aby zajistilo realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména v doporučeních pro danou zemi, a řešících společné priority Unie.

PŘÍLOHA I

Maximální tempo růstu čistých výdajů
(roční a kumulativní tempo růstu)
LOTYŠSKO

Roky		2025	2026	2027	2028
Tempo růstu (%)	roční	5,9	3,6	3,4	3,3
	kumulativní (*)	15,5	19,7	23,8	27,9

(*) Kumulativní tempo růstu je vypočteno vůči základnímu roku [2023].

Ve Štrasburku dne

Za Radu
předseda/předsedkyně